

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **M. T.**, bývajúcej v P., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. M. P., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v P., proti odporcom 1/ **Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky**, Limbová 2, Bratislava a 2/ **N., n.o., W., o zaplatenie 365 133,11 €**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 10 C 60/2002, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2010 sp.zn. 7 Co 60/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Odporcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III (súd prvého stupňa) uznesením z 15. januára 2010 odmietol podanie navrhovateľky, ktoré bolo doručené súdu 13. februára 2002. Rozhodol tak podľa § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (O.s.p.) majúc za to, že navrhovateľka svoje podanie, ktoré by mohlo byť podľa svojho obsahu návrhom na začatie konania, napriek výzve súdu nedoplnila tak, aby bolo možné o ňom ďalej konať. Ani z ostatného podania navrhovateľky z 9. októbra 2009, urobeného na výzvu súdu podľa § 43 ods. 1 O.s.p., nie je možné zistiť, z čoho vlastne pozostáva ňou uplatňovaná suma 365 133,11 € (11 000 000,-- Sk). V podaní uvedená špecifikácia plnenia požadovaného navrhovateľkou podstatne presahuje uplatňovanú sumu 365 133,11 €; podľa špecifikácie urobenej v podaní ide až o sumu 1 261 081,58 €, a to bez hodnoty hnutelností a nemajetkovej ujmy, ktoré navrhovateľka v podaní tiež spomína. V podaní opísané rozhodujúce skutočnosti sú v zjavnom nesúlade s návrhom na splnenie povinnosti.

Na odvolanie navrhovateľky Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) uznesením z 30. júna 2010 sp.zn. 7 Co 60/2010 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Odporcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že vec preskúmal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, ak podanie navrhovateľky odmietol. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že navrhovateľka ani v odvolaní neodstránila nedostatky podania; ani z jej ostatného podania nie je zrejmé, čoho sa konkrétne domáha, keď naďalej nie je zrejmá špecifikácia ňou ostatne uplatnenej sumy 366 000 €, ale ani sumy 372 306,87 € uplatnenej v odvolaní. Súčet jednotlivých čiastkových súm uvedených v odvolaní nepredstavuje ani jednu z uvedených celkových súm. Navrhovateľka tak ani následne nedoplnila svoje podanie tak, aby malo náležitosti podľa § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1 O.s.p. a naďalej nie je zrejmé, čo sa konkrétne, na základe akých skutočností a voči komu (navrhovateľka neustále mení označenie odporcov) sa plnenia domáha.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu navrhovateľka podala dovolanie. Uviedla, že tak robí z dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom súdov bolo porušené jej ústavné právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Ani jeden zo súdov nevytýčil pojednávanie na prejednanie veci a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu „je odchyľujúce sa od skutočnosti a je zavádzajúce“. Odvolací súd nesprávne uvádza v odôvodnení svojho rozhodnutia, že nedoplnila svoje podanie v súlade s pokynom a poučením súdu; sumu 11 000 000,-- Sk riadne špecifikovala a riadne označila aj účastníkov konania. V záujme riadnej identifikácie odporcov uviedla chronologickú postupnosť zmien a následností. Navrhla vec vrátiť nižšiemu súdu na jej riadne prejednanie za jej osobnej účasti.

Odporcovia sa k dovolaniu navrhovateľky nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), potom ako dospel k záveru, že sú splnené procesné podmienky konania o dovolaní, prejednal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže dovolanie smeruje proti uzneseniu (§ 243a ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľky treba odmietnuť, pretože smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému zákon tento opravný prostriedok nepripúšťa.

V danej právnej veci smeruje dovolanie navrhovateľky proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré má procesnú formu uznesenia. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenských [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V prejednávanej veci uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. preto prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd aj otázkou, či podané dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písm. a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka a riadneho zastúpenia účastníka bez procesnej spôsobilosti, prekážku právoplatne rozhodnutej veci alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vzhľadom na dôvody dovolania dovolací súd pritom osobitne skúmal, či postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu nebola navrhovateľke odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Dovolací súd ale nezistil, že by konanie odvolacieho súdu bolo takou vadou postihnuté.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je taký z hľadiska procesného predpisu vadný postup súdu v občianskom súdom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatniť procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Pokiaľ navrhovateľka vidí nesprávnosť postupu súdov predovšetkým v tom, že na prejednanie veci nevytýčili pojednávanie, dovolací súd poznamenáva, že podľa ustanovenia § 114 ods. 1 O.s.p. súd prvého stupňa nie je povinný pripraviť pojednávanie (a teda ani pojednávať), ak odmieta návrh z procesných dôvodov v zmysle ustanovenia § 43 O.s.p., ako tomu bolo v preskúmvanej veci. Podľa ustanovenia § 115 ods. 1 O.s.p., ak tento poriadok alebo osobitný predpis neustanovuje inak, súd prvého stupňa nariadi pojednávanie len na prejednanie veci samej. Posúdenie, či podanie má náležitosti požadované zákonom, nie je prejednaním veci samej. Rovnako, podľa § 214 ods. 1 O.s.p., s pojednávaním koná odvolací súd len za predpokladu, že odvolanie je podané proti rozhodnutiu vo veci samej.

Vzhľadom na uvedené, dovolací súd dospel k záveru, že sudy nižších stupňov nekonali v rozpore s procesnými predpismi, ak na prejednanie podania navrhovateľky nenariadili pojednávanie.

Podľa dovolacieho súdu navrhovateľke nebola odňatá možnosť konať pred súdom ani samotným odmietnutím jej podania. Vychádzal pritom z toho, že výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) a že interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Občiansky súdny poriadok to vyjadruje tak, že umožňuje odmietnuť podanie podľa § 43 ods. 2 O.s.p. len vtedy, ak v konaní nemožno pre nedostatky návrhu pokračovať. Možnosťou pokračovať v konaní pritom treba chápať možnosť súdu konať a rozhodovať bez zásadnejších prekážok, ktorými sú neodstrániteľné alebo neodstránené nedostatky návrhu na začatie konania. Musí ísť o prekážky pre akýkoľvek ďalší postup všeobecného súdu.

Dovolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že pre vady podania navrhovateľky, ktoré by podľa svojho obsahu mohli byť návrhom na začatie konania, nebolo možné v konaní

pokračovať, a teda že odvolací súd rozhodol správne, keď potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým bolo podanie žalobkyne odmietnuté.

Podľa § 79 ods. 1, prvá a druhá veta O.s.p. konanie sa začína na návrh. Návrh má okrem všeobecných náležitostí (§ 42 ods. 3) obsahovať meno, priezvisko, prípadne aj dátum narodenia a telefonický kontakt, bydlisko účastníkov, prípadne ich zástupcov, údaj o štátnom občianstve, pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov, ktorých sa navrhovateľ dovoľáva, a musí byť z neho zrejmé, čoho sa navrhovateľ domáha.

Rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré musí navrhovateľ uviesť v návrhu na začatie konania, sú údaje, ktoré sú nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť. Navrhovateľ musí v návrhu uviesť také skutočnosti, ktorými opíše skutok (skutkový dej), na základe ktorého uplatňuje svoj nárok, a to v takom rozsahu, ktorý umožňuje jeho jednoznačnú individualizáciu (nemožnosť zámény s iným skutkom). Návrh, ako má súd rozhodnúť (petit), musí byť úplný, určitý a zrozumiteľný. Vymedzenie práv a im zodpovedajúcich povinností v ňom obsiahnutých musí byť urobené tak presne a jednoznačne, aby po ich prevzatí do výroku súdneho rozhodnutia mohol byť realizovaný výkon rozhodnutia alebo exekúcia, pretože súd nemôže účastníkovi priznať iné práva a uložiť mu iné povinnosti, ako sú navrhované a svojím rozhodnutím musí petit celkom vyčerpať a nesmie ho prekročiť (z toho sú len výnimky uvedené v § 153 ods. 2 O.s.p.).

Podania navrhovateľky týmto požiadavkám nevyhovovali. Navrhovateľka v svojich procesných úkonoch (pôvodné podanie na č.l. 1-13, jeho úpravy a doplnenia na č.l. 150-158, 181, 241, 351-353, prednes jej zástupcu na pojednávaní súdu prvého stupňa dňa 22. júna 2007, odvolanie na č.l. 371-373) uvádzala vždy iné rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzovala vznik povinnosti odporcov na náhradu škody vo výške „cca 11 mil. Sk“. Napr. kým v doplnení podania ako rozhodujúce skutočnosti uviedla, že uplatňuje „priame škody majetkové a ujmy nemajetkové zahrňujúce neoprávnené užívanie cudzej veci, nevrátenie hnutel'ného majetku, škody spôsobené na samotnej budove nedodržaním čl. III. nájomnej zmluvy ako i mimoekonomické, nevyčísliteľné a nenapraviteľné krivdy s ťažkými sociálnymi a psychickými následkami aj na ďalšie generácie ...“, na pojednávaní konanom 22. júna 2007 jej zástupca uviedol, že pokiaľ ide o zaplatenie sumy 11 000 000,-- Sk ako náhradu škody, túto žiadajú priznať odhadom, pričom vychádzajú z hodnoty poškodenia nehnuteľnosti vo výške 44 000 000,-- Sk, ...“. Na rozdiel od toho v podaní z 9. októbra 2009 (č.l.351- 353 spisu) navrhovateľka uviedla v špecifikácii požadovaného plnenia ďalšie

dôvody („cenu pozemku“, „stratu na nájomnom“, nevrátenie hnutelností, vrátane RTG prístroja, cenu ktorých odhadla „min. na 5-6 mil. Sk, a pod.). Takto v podaní nejasne a vždy inak vymedzené rozhodujúce skutočnosti a zložky požadovaného plnenia (súčet ktorých nikdy nesúhlasil s uplatňovanou sumou „cca. 11 mil. SK“) neumožnili riadne ustálenie, o čom a na akom podklade má súd rozhodnúť.

Ak ide o peňažné plnenie uplatnené z dôvodu náhrady škody, musí byť jasne a presne uvedená čiastka, ktorú žalobca požaduje, ktorou je súd v konaní pri rozhodovaní viazaný a od ktorej sa iba výnimočne môže odchýliť v prípadoch uvedených v ustanovení § 153 ods. 2 O.s.p. (Zborník IV, str. 702-704). Nemožno pripustiť, aby súd rozhodoval o neurčitom alebo nepresnom návrhu (Zborník I, str. 112).

Správny bol preto záver súdov nižších stupňov, že pre uvedené nedostatky, ktoré neboli odstránené ani na výzvy súdu, nemožno v konaní pokračovať. Rozhodnutím súdu prvého stupňa o odmietnutí podania navrhovateľky a potvrdením tohto rozhodnutia odvolacím súdom nebola jej odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody jeho prípustnosti uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

Dovolací súd nepriznal odporcom náhradu trov tohto konania, keďže im v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júla 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová